

Nr 312

Av herr **Braconier m. fl.**, om inrättande vid Lunds universitet av en professur i idéhistoria.

I gymnasieutredningens betänkande understrykes angelägenheten av att de studerande får insikter om de idéhistoriska sammanhangen. Idéhistorien belyser bland annat de ledande motiv vilka påverkar den allmänna världsbilden. Idéhistorien behandlar moraliska och estetiska värderingar, religiösa, politiska och sociala ideologier. Att förstå olika tiders kulturer innebär i icke ringa mån att äga kännedom om hur den allmänna världsbilden påverkats av vetenskapliga teorier, av tankelinjer och trosföreställningar.

En annan fråga som är aktuell för idéhistorien är i vad mån allmänt filosofiska idéer influerar på sättet att ställa och lösa vetenskapliga problem.

Här undersökes sambandet mellan religiösa och vetenskapliga tänkesätt. Idéhistorien skildrar ävenledes hur den politiska idealbildningen inverkar på det historiska och samhällsvetenskapliga tänkandet. Bland frågeställningarna inom denna disciplin — för vilket ett betydande intresse finns bland såväl humanister som naturvetenskapare — är i vilken utsträckning vetenskapliga och filosofiska tankegångar påverkar litterära strömningar och grunduppfattningar i allmänna frågor.

Idéhistorien bidrar till att motverka att de olika vetenskapliga disciplinerna kommer att sakna närmare kontakt med varandra. Det är ingen ringa uppgift i en tid då allvarliga farhågor framförts för att det blir en sådan specialisering att kontakten brytes mellan de skilda vetenskapsgrenarna. Väl tvivlar filosoferna på om nutida vetenskap ger människorna något som man brukar kalla världsåskådning. Sammanbrottet för många tidigare som storslagna betraktade tankebyggnader har medfört att många forskare ställer sig kritiska mot teorier som gjort anspråk på att ge förklaringar på tillvarons gåtor. Idéhistorien bär vittnesbörd om förändringarna i åskådningar och synsätt, i de ändrade uppfattningarna om de kunskapsteoretiska problemen. Ämnet idéhistoria kan ha ett inspirerande inflytande på debatten inom mycket skilda områden.

Då gymnasieutredningen understrukit ämnets betydelse är det angeläget att blivande gymnasielärare får tillfälle att bedriva universitetsstudier i detta ämne.

Som understrukits i Lunds universitets petita är det ett stort behov av en professur i ämnet idéhistoria.

Med hänvisning till det anförda hemställes,
att riksdagen måtte besluta att det från den 1 juli 1965
vid Lunds universitet inrättas en professur i idéhistoria.

Stockholm den 24 januari 1964

Jean Braconier

Ake Zetterberg

Bengt Bengtson

i Solna

Axel Gustafsson

Einar Larsson

i Borrby